

# WISSE WAS

CREATIEF BEWEGEND LEREN  
*in peutergroep & kleuterklas*



**BASISBOEK**



**CREATIEF BEWEGEND LEREN**

**30 BEWEEGKAARTEN**

*MET MUZIEK BEWEGING REKENEN TAAL SOCIAAL & VERHAAL*

Lenneke Gentle van Studio Swing



Wisse Was voor het eerst mee op het podium; Jaarcongres Leve Het Jonge Kind 2017.

**INKIJKEXEMPLAAR**

---

# INHOUDSOPGAVE

---

<b>Voorwoord</b> .....	5
<b>Gebruiksaanwijzing</b> .....	6
<b>Leeswijzer</b> .....	7
<b>Hier ben ik dan!</b> .....	8
<b>Groepsmanagement</b> .....	9
<b>Themaplanning</b> .....	11
<b>Een jaar lang creatief beweegplezier</b> .....	12
<b>De Beweegkaarten</b>	
01 Verlegenheid.....	13
02 Kennismaken.....	14
03 Wat is waar.....	15
04 Dansjemet.....	16
05 Kleurendans.....	17
06 Vormendans.....	18
07 Ontspannen.....	19
08 Spiegeldans.....	20
09 Langer.....	21
10 Move Mozaïek.....	22
11 Fratsen.....	26
12 Souvenir.....	27
13 Beweegdictee.....	28
14 Lijstjes.....	29
15 Opruimrap.....	30
16 Tussendiedadoor.....	31
17 Echoklanken.....	32
18 Verjaardans.....	33
19 Kring of rij.....	34
20 Opzij!.....	35

**INKIJKEXEMPLAAR**

21 Slaapfeest.....	36
22 Voorzetje.....	38
23 Zonedans.....	39
24 Routes.....	40
25 Dansje maken.....	41
26 Kleine wasjes.....	43
27 Dans je woord.....	44
28 Tegenstellingen.....	45
29 Strand.....	47
30 Post.....	48
<b>Spiekbrieven om te kunnen variëren in beweging.....</b>	<b>49</b>
<b>Kilometers lange onderzoeken én praktijk.....</b>	<b>51</b>
Instructie of spel?.....	52
Voordelen van bewegingsintegratie bij kleuters.....	53
Woordenschat én taalbeleving in een context.....	54
Dans maakt ons gelukkig en sociaal.....	55
Dans: de ultieme verrijkte leeromgeving?!.....	56
Bewegingen automatiseren gaat beter op muziek.....	57
Van binnenuit leren.....	58
Dansen is uitdagender dan hardlopen.....	59
Zelfregulering, taalvaardigheid en geletterdheid.....	60
Meer bewegen en meer spelen is nuttig bevonden.....	61
Het is niet meer de vraag óf dansonderwijs impact heeft op de vaardigheden van kinderen.....	62
<b>Over de auteur.....</b>	<b>63</b>
<b>Bronvermelding.....</b>	<b>64</b>
<b>Muzieklijst.....</b>	<b>65</b>
<b>Beweeg online mee.....</b>	<b>66</b>
<b>Colofon.....</b>	<b>67</b>

**INKIJKEXEMPLAAR**

---

# GEBRUIKSAANWIJZING

---

## BEWEEGKAARTEN MUZIEK

Dertig beweegkaarten met Wisse Was in de hoofdrol:

- Staan op een A4.
- Zijn eenvoudig van aard.
- Werken met de viertakt (Verhallen).
- Hebben ruimte voor creativiteit van de kinderen en van jou.
- Bevatten een link naar de juiste muziek die beweging ondersteunt en een passende sfeer schept.
- Sluiten aan bij de belevingswereld van jonge kinderen.
- Sluiten aan bij de thema's van peuter- en kleutergroepen.
- Bevatten ontwikkelingsdoelen en ruimte om andere doelen toe te voegen.
- Kunnen op de groep, in de gang, speelzaal of buiten plaatsvinden.

Voor de leeswijzer voor de beweegkaarten staat op de volgende pagina.

## MATERIALEN

Voor alle kinderen twee vaatdoekjes en je kunt een jaar lang leren met dans en beweging. Koop ze in roze, geel, groen en blauw om variaties te kunnen maken. Knip in het midden een gaatje, steek je wijsvinger erdoor en Wisse Was is er klaar voor.

Met één klik op de knop heb je muziek bij de activiteit. Muziek activeert alle gebieden in het brein en muziek maakt dat kinderen van binnen iets voelen bij hetgeen ze aan het doen zijn. (Scherder 2018) Dit is ook hoe jonge kinderen zich ontwikkelen: van binnenuit. Muziek bestaat uit klank, ritme en melodie en dit zijn precies de ingrediënten voor een goede taalontwikkeling. (Goorhuis - Brouwer 2018)

### Hoe het werkt.

Ga via het smartbord naar [studioswing.nl](https://studioswing.nl) en log in op jouw account. Ga naar het juiste beweeg idee en klik op de link in het vakje MUZIEK. De muziek speelt via YouTube. De afzet het beeld uit. Bekijk [hier](#) de complete playlist.

### Nog makkelijker.

Log met een smartphone of tablet in en cast de muziek naar een blue tooth speaker. Deze speaker vult met gemak de klas, het speellokaal of het plein met de muziek. Zo kun je altijd en overal aan de slag. De JBL blue tooth speaker is verkrijgbaar in onze [webshop](#).

## TUTORIAL

De gebruiksaanwijzing liever bekijken in een instructiefilmpje? Bekijk de tutorial in aflevering 4 van [Bewegend Leren TV](#).

**INKIJKEXEMPLAAR**

## Verhaal

Een kort verhaalidee om de nieuwsgierigheid van de kinderen te prikkelen en om begrippen voor te bewerken en te semantiseren.

## Vorbereiding

Zo kort mogelijk

## Materiaal

Wat heb je nodig.

## Muziek

De [link](#) naar de muziek op YouTube.

## Activiteit

Hier lees je, alsof je al tegen de kinderen praat, beschreven wat jullie gaan doen. Je krijgt bonuspunten voor de variaties die je kunt maken op de basis!

Hier ga je aan de slag met consolideren.

En bedenk ook eens of je het idee op de groep kunt doen, in het speellokaal of buiten. Kun je het ook met kinderen en ouders samen doen? Of tijdens de thema afsluiting?

**INKIJKEXEMPLAAR**

## Afsluiting

Een vorm van herhaling en controleren.

## Tip

Voor verdieping of uitbreiding.

## Ontwikkeling

- De doelen die er minimaal in zitten.
- Let op: er zitten nog veel meer doelen in! Kun jij het zien?

Hallo zeg!

Hier ben ik dan; Wisse Was!

Op jouw wijsvinger in de klas.

**INKIJKEXEMPLAAR**

Wat een fijn plekje heb ik gekregen.

Ik voel me plotseling heel verlegen!

Mag ik me verstoppen bij jou?

Dan wen ik vast wel gauw.

---

# THEMAPLANNING

---

De beweegkaarten sluiten goed aan bij peuter- en kleuterthema's. Hier vind je een aantal suggesties om de kaarten bij in te plannen. Waar 'alle thema's' bij staat kun je vullen met de nabegrippen of met een kleine aanpassing in het vertaalkoncreet maken.

## INKIJKEXEMPLAAR KAART THEMA'S

01 Verlegenheid	Welkom, gevoelens.
02 Kennismaken	Welkom en bij nieuwe instroom.
03 Wat is waar	Welkom en bij nieuwe instroom.
04 Dansjemet	Ik, mijn lichaam.
05 Kleurendans	Bij alle thema's.
06 Vormendans	Wonen, bouwen.
07 Ontspannen	Bij alle thema's.
08 Spiegeldans	Techniek, ik, huis.
09 Langer	Bouwen, huis.
10 Move Mozaïek	Bij alle thema's.
11 Fratsen	Bij alle thema's.
12 Souvenir	Vakantie
13 Beweegdictee	Bij alle thema's een ander dictee.
14 Lijstjes	Bij elk thema een ander lijstje.
15 Opruimrap	Bij (Wisse Was) opruimen.
16 Tussendiedadoor	Bij het eten en drinken.
17 Echo	Bij alle thema's: fonemen.
18 Verjaardans	Bij alle verjaardagen.
19 Kring of rij	Welkom
20 Opzij!	Klokken, tijd, verkeer.
21 Slaapfeestje	Alle thema's
22 Voorzetje	Alle thema's
23 Zonedans	Zomer
24 Routes	Zomer, vakantie, op reis.
25 Dansje maken	Alle thema's
26 Kleine wasjes	Huis, tijdens de poetsperiode, lenteschoonmaak.
27 Dans je woord	Bij alle thema's
28 Tegenstellingen	Dierentuin
29 Strand	Zomer, vakantie.
30 Post	Post, zomervakantie.



## Verhaal

Wisse Was is een beetje plagerig! Hij gaat zo maar op mijn hoofd liggen. Kun jij nog dansen met Wisse Was op je hoofd?

**INKIJKEXEMPLAAR**

## Activiteit

### Vorbereiding

Muziek klaarzetten.  
Stickers op de grond

### Materiaal

Op elk hoofd een Wisse Was.

### Muziek

Klik [hier](#)

Verdeel alle kinderen door de ruimte door stukjes schilderstape kris kras op de vloer te plakken. Nu hebben ze een vaste plek om steeds bij terug te komen.

Kan jouw hoofd nog dansen met een Wisse Was erop? Muziek aan en lekker proberen. Benoem wat goed gaat en vraag steeds een ander kind op welk lichaamsdeel Wisse Was gaat zitten. Daar dansen jullie dan mee. Welk kind kan de leukste beweging verzinnen? Kunnen ze ook in tweetallen dansen?

Kijk op de spiekbrieftjes op bladzijde 49 voor variaties in lichaamsdelen.

### Afsluiting

Op welke lichaamsdelen heeft Wisse Was nu net allemaal gedanst? Lukte dat allemaal even goed? Maak het visueel met een plaat van een kind en daarop Wisse Wasjes.

### Tip

Door de kinderen in de maat het lichaamsdeel mee te laten rappen, met af en toe het lidwoord erbij, beklift het woord beter.

### Ontwikkeling

- Oriëntatie op het eigen lijf.
- Voelen welke bewegingen dat lichaamsdeel kan maken.

# Beweegkaart 10

# Move Mozaïek

## Verhaal

Alleen is maar alleen. Samen kunnen Wisse Wassen de prachtigste figuren maken. Ze zijn er dol op om samen mooie dingen te maken!

## Vorbereiding

Muziek klaarzetten.  
Mozaïek voorbeelden.

## Materiaal

Wisse Wassen, voorbeelden ophangen.

## Muziek

Klik [hier](#)

## Activiteit

Niets is leuker dan samenwerken om iets moois te maken. Vandaag maken alle Wisse Wassen samen met ons een mozaïek figuur. Hoe zit het in elkaar denken jullie?

Laat de kinderen eerst lekker uitbundig met Wisse Was dansen op de merengue muziek, lijf en brein actief. Daarna maken ze op de vloer een mozaïek.

Hang in elke hoek van de zaal een andere mozaïek opdracht op de muur, daar kunnen kinderen aan de slag. Een groepsmozaïek is ook leuk, maar vraagt om een beurtverdeling.

**INKIJKEXEMPLAAR**

## Afsluiting

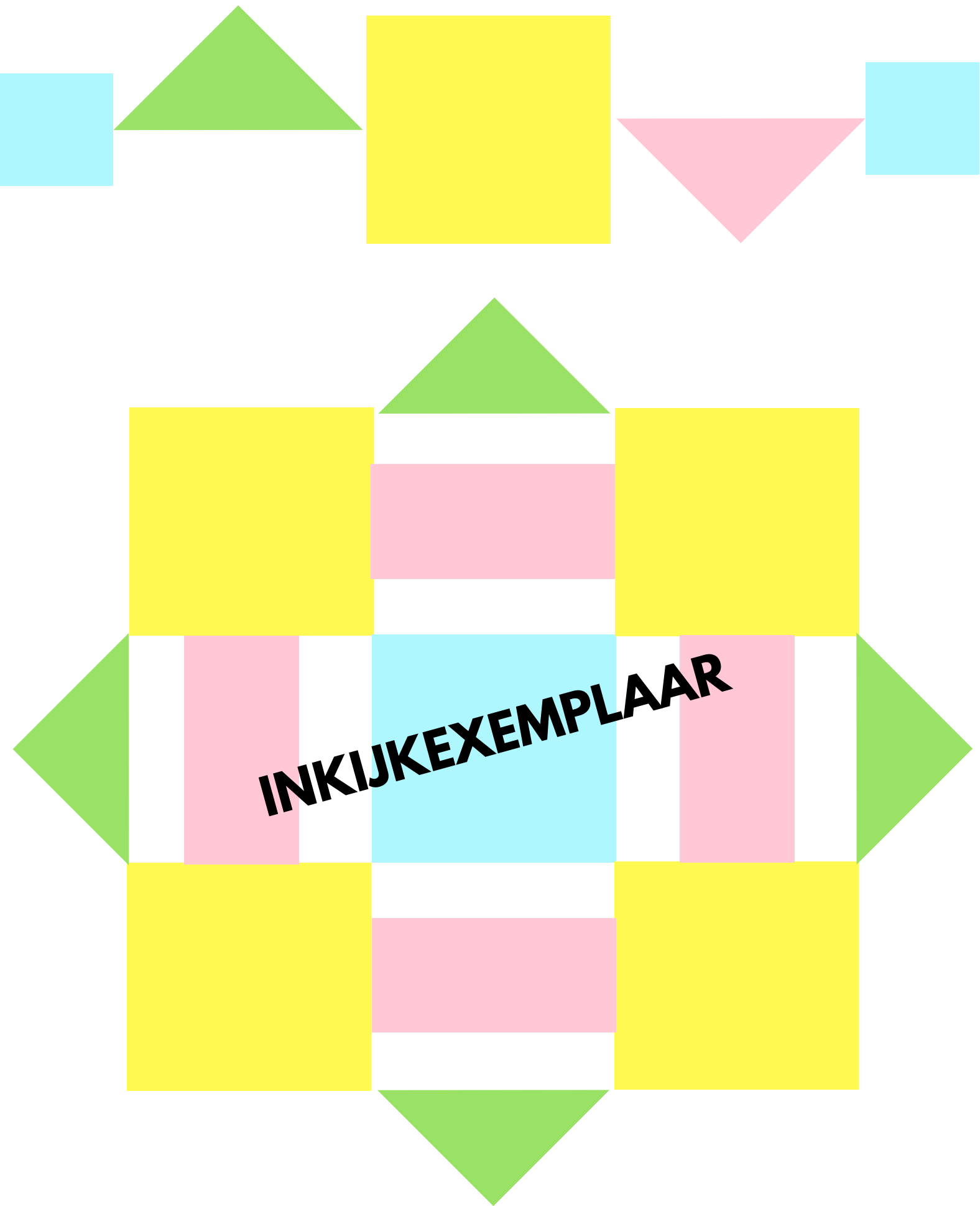
Bekijk samen alle mozaïekwerken; is het goed gegaan? Misschien kunnen de kinderen zelfs wel een dans zien in de mozaïek werken.

## Tip

Hebben kinderen dit soort patronen weleens ergens anders gezien? Denk aan tegelpleinen of glas in lood ramen.

## Ontwikkeling

- Patronen herkennen.
- Redeneren over problemen en oplossingen.
- Vormen vouwen.
- Tekening lezen en nabouwen.



# Beweegkaart 13

# Beweegdictee

## Verhaal

Wisse Was beleeft vandaag een nieuw avontuur. Luister maar goed naar het verhaal en doe het precies mee met je Wisse Was.

## Voorbereiding

Verhaaltje maken.

## Materiaal

Iedereen een Wisse Was.

## Muziek

Klik [hier](#).

## Activiteit

Luister maar goed naar het verhaal en laat jouw Wisse Was precies hetzelfde doen als in het verhaal. Laat me met Wisse Was zien dat je het begrijpt, we praten niet. Voorbeeldverhaaltje: Wisse Was ligt plat op de grond. Sssss. Hij slaapt! Maar wat zie ik daar? Een puntje van Wisse Was komt langzaam omhoog. Gelukkig, het is ochtend. Wisse Was vouwt zichzelf in een rechthoek, zo gaat hij lekker liggen in bad. Daarna wringt hij zichzelf uit en is hij klaar om zijn huisje te poetsen. Hij poetst de vloer, de stoel en de tafel. Klaar! Nu kan hij weer aan de waslijn.

**INKIJKEXEMPLAAR**

## Afsluiting

Vraag de meest inventieve dingen terug, bijvoorbeeld het aan een puntje omhoog komen, het uitwringen en het poetsen.

## Tip

Je kunt vast bij elk thema zelf een leuk verhaaltje verzinnen voor het beweegdictee.

## Ontwikkeling

- Uitvoeren wat er wordt verteld.
- Bedenken en doen hoe het eruit ziet.
- Woordenschat.
- Rekentaal.

## Tegenstellingen om te dansen.

- Groot en Klein: Klik hier voor muziek
- Lang en Kort: klik hier voor muziek
- Hoog en Laag: klik hier voor muziek
- Dun en Dik: klik hier voor muziek
- Vol en Leeg: klik hier voor muziek
- Veel en Weinig: klik hier voor muziek
- Breed en Smal: klik hier voor muziek
- Licht en Zwaar: Klik hier voor muziek
- Snel en Langzaam: Klik hier voor muziek
- Stoppen en gaan: klik hier voor muziek

## Seriant begrippen hierna uit te beelden:

- Groot groter grootste
- Klein kleiner kleinste
- Lang langer langste
- Kort korter kortste
- Hoog hoger hoogste
- Laag lager laagste
- Dun dunner dunste
- Dik dikker dikste
- Vol voller volste
- Leeg leger leegste
- Veel meer meeste
- Weinig minder minste
- Breed breder breedste
- Smal smaller smalste
- Licht lichter lichtste
- Zwaar zwaarder zwaarste

**INKIJKEXEMPLAAR**

---

# BRONVERMELDING

---

## BOEKEN

- Grift van de, B. (2014). Peuteren en Kleuteren. De breintheorie over het leren van het jonge kind. Amsterdam. Uitgeverij SWP.
- Goorhuis - Brouwer, S (2018). Peuters en kleuters zijn geen schoolkinderen. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Vandebroek M, Wassink D, Witten G, (2016). Leren in beweging. Activiteiten bewegingsintegratie voor kleuters. Leuven. Akko.
- Scherder, E.J.A. (2014). Laat je hersenen niet zitten. Hoe lichaamsbeweging de hersenen jong houdt. Amsterdam. Athenaeum

## ONLINE ARTIKELEN

- Halliwell, R. (2016, April 29) [Why Dancing Feels So Good](#). The Telegraph.
- De Kuijper, J. (19-09-19). [Dans is de ultieme braintraining!](#)
- Skibbe, L. (2018). [The child's ability to self-regulate is a critical element in childhood language and literacy development.](#)
- Veldman, S.L.C., Altenburg, T. & Chinapaw, M.J.M. (2019). [Literatuuronderzoek associaties tussen lichamelijke activiteit en groei en ontwikkeling bij 0-5 jarige kinderen: eindrapportage.](#) Amsterdam: Amsterdam UMC.
- Stuurman, R. (2020). [Dans in het onderwijs: de voordelen van dans voor kinderen.](#)